

2. Віхляєв В. В. Конституційно-правовий досвід розвитку муніципальної виборчої системи України / В. В. Віхляєв // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2012. – № 1. – С. 58-61.
3. Батанов О. В. Порівняльний аналіз функціонування муніципальних виборчих систем у зарубіжних країнах / О. В. Батанов // Вісник Центральної виборчої комісії. – 2013. – №1. – С. 58–63.
4. Стецюк П. Удосконалення виборчого законодавства: проблема конституційності / П. Стецюк // Віче. – 2015. – № 16. – С. 24-26.

Добридень Ганна,

курсант 1 курсу 101 групи, ННІ №2 НАВС.

Науковий керівник: викладач кафедри конституційного права та прав людини НАВС, кандидат юридичних наук **Сьох Катерина**

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЛЮДИНИ НА ДОСТАТНІЙ ЖИТТЄВИЙ РІВЕНЬ ДЛЯ СЕБЕ І СВОЄЇ СІМ'Ї, ТА ЙОГО ЗАХИСТ В УКРАЇНІ

Кожна людина з народження наділена певними правами свободами та обов'язками. В кожній країні це підтверджують закріплено нормативно-правовими актами. В Україні повний перелік прав, свобод і обов'язків людини та громадянина закріплено в Конституції України. А оскільки наші права як людини і громадянина закріплені в цьому нормативному акті - їх широта, реальність, гарантованість виражають не тільки фактичний та юридичний статус особи у суспільстві, а й суть діючої в країні демократії, соціальні можливості, закладені в самому суспільному ладі.

Достатній рівень життя, що забезпечує свободу від бідності, є невід'ємним правом людини. На універсальному рівні це право знайшло відображення у Загальній декларації прав людини, Міжнародному пакті про економічні, соціальні і культурні права, Конвенції про права дитини та інших міжнародних документах.

В ст.48 Конституції України передбачено, що кожен громадянин України має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло. Це положення відтворює вимоги ст.25 Загальної декларації прав людини, а саме щодо забезпечення високої якості життя на засадах соціальної справедливості, досягнення гідного життєвого рівня[2]. На жаль, це право в нашій державі сьогодні масово порушується. Рівень соціальної захищеності в Україні знизився, це видно по кількості безхатченків на околицях нашого міста та кількості жебракування.

Відповідно до Конституції України, держава має захищати та гарантувати права людини і громадянина. Отже, представницькі органи нашої держави, мають слідкувати і не допускати зниження рівня соціальної захищеності до мінімального рівня. В ст.48 Конституції чітко зазначено що кожен має право на достатнє харчування, одяг, житло. Це завдання органів державної влади створити такі умови розвитку держави, щоб кожен громадянин мав найнеобхідніше для свого життя.

Як свідчить історія, всі існуючі права людини, що закріплені в міжнародних документах, конституціях, законодавстві є вистражданими та відвойованими людством. Тому захист прав людини та громадянина має бути пріоритетом діяльності правової, демократичної, суверенної держави. Особлива увага має приділятися незахищеній категорії населення, таких як громадян похилого віку та дітей. Нажаль, вже декілька років ми можемо спостерігати як люди похилого віку не мають достатнього рівня життя. У більшості щодня стоїть перед вибором: купити продукти харчування чи ліки.

Як ми вже зазначали раніше, право кожного на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, закріплене не лише конституцією, а й міжнародними стандартами. Так, Загальна декларація прав людини проголошує право кожної людини на такий життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд і необхідне соціальне обслуговування, яке є необхідним для підтримання здоров'я й добробуту її самої та її сім'ї, і право на забезпечення в разі безробіття, хвороби, інвалідності, вдовства, старості чи іншого випадку втрати засобів до існування через незалежні від неї обставини [1]. Отже, у цьому міжнародному акті сформульовано найширше коло «життєвого рівня», яке включає не тільки їжу, одяг і житло, а й такі блага, як медичне й соціальне обслуговування. Забезпечення даного права це завдання кожної держави.

Досліджуване право закріплене на національному та міжнародному рівні, так постає питання: «Чому ж такий великий відсоток населення нашої держави не захищене від порушення даного конституцією права?»

Проаналізувавши чинне національне законодавство, на нашу думку, не достатньо приділяє уваги даному праву. Межа бідності оцінюється як рівень доходу, нижче від якого є неможливим задоволення основних потреб. Межа бідності встановлюється як частка прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць. На її основі визначаються сім'ї, які належать до категорії бідних [5]. Прожитковий мінімум встановлюється Верховною радою України.

Державне регулювання рівня життя населення базується на категорії прожиткового мінімуму, що визначається базовим державним соціальним стандартом, на основі якого встановлюються соціальні гарантії та стандарти у сферах доходів населення, житлово-комунального, побутового, соціально-культурного обслуговування, охорони здоров'я та освіти. Законодавство визначає прожитковий мінімум як вартісну величину достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів і мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості [4].

Достатній життєвий рівень передбачає забезпеченість рівня доходу громадян, необхідного для задоволення їх базових (мінімальних) фізіологічних і соціальних потреб. Достатній життєвий рівень не може бути нижчим, ніж величина прожиткового мінімуму встановленого державною для відповідних соціальних груп населення.

Кожна демократична держава має захищати права людини і громадянина та гарантувати їх реалізацію. Для здорового суспільства держава має

гарантувати достатній рівень життя, тобто право кожного мати все необхідне для свого існування. Законодавець України закріпив дане право в Основному Законі України, але цього не достатньо для його реалізації. Пропонуємо, на законодавчому рівні закріпити визначення достатнього рівня життя, та чіткий перелік умов для його існування. А також, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані слідкувати за рівнем життя населення та у разі потреби ініціювати прийняття нормативно-правових актів для запобіганню погіршенню умов життя населення.

Список використаних джерел:

1. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. *Голос України*.2008. № 23.
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-
ВРУURL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права // ООН; Пакт, Міжнародний документ від 16.12.1966 р. URL:http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_042.
4. Про прожитковий мінімум: закон України; 15.07.1999 р. № 966-XIV / Верховна Рада України. – Ст. 1. // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 38. Ст. 348.
5. Про Стратегію подолання бідності // Президент України; Указ, Стратегія від 15.08.2001 № 637/2001. URL:<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/637/2001>.

Довгань Карина

курсант 1 курсу 101 групи, ННІ №2 НАВС.

Науковий керівник: викладач кафедри конституційного права та прав людини НАВС, кандидат юридичних наук **Сьох Катерина**

ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ ПОДВІЙНОГО ГРОМАДЯНСТВА В УКРАЇНІ

Громадянство є важливим елементом правового статусу кожної людини. У будь-якій державі основну частину населення становлять саме громадяни, як особлива категорія фізичних осіб. Громадянство є тією підставою, яка дозволяє кожній людині повною мірою залучатися до політичного, економічного, правового та культурного життя суспільства і держави в цілому.

Розуміння людини як громадянина є надзвичайно важливим у характеристиці її соціальної сутності, її правового становища як особи, яка має правову належність до тієї чи іншої держави, підпадає під дію її законодавства та узгоджує з ним свою поведінку [1, с.161].

Одним із основних прав людини відповідно до Загальної декларації прав людини є право на громадянство. Громадянство безпосередньо встановлює зв'язок, комплекс взаємних прав і обов'язків особи-громадянина з державою, яка надає громадянство.

Відповідно до ст. 4 Конституції України та ст. 2 Закону України «Про громадянство України», громадянин України не може прийняти громадянство